

Korak po korak do samostalnosti: individualizirana podrška u razvoju čitanja i pisanja

OBLAST: Čitalačka pismenost

POLAZIŠTE – ZAŠTO JE PRAKSA PROVEDENA?

- Praksa je realizovana radi pružanja individualizirane podrške učeniku koji ima teškoće u savladavanju sadržaja redovnog nastavnog plana i programa. Posebno su bile izražene teškoće u usvajanju elemenata važnih za razvoj čitanja i pisanja, kao i u zadržavanju i adekvatnom korištenju prethodno naučenih sadržaja.
- Učeniku je bilo potrebno više ponavljanja, povezivanja i postupnog usmjeravanja kako bi sadržaje prepoznavao i primjenjivao u novim zadacima. Dodatni izazov predstavljala je kratkotrajna pažnja za aktivnosti značajne za savladavanje nastavnog gradiva, kao i otežano snalaženje u prostoru sveske prilikom pisanja.
- Zbog navedenih potreba, rad je organizovan kroz kontinuirane individualne vježbe, uz podršku defektologa-oligofrenologa i stalnu saradnju s nastavnicima koji rade s učenikom. Poseban naglasak stavljen je na prepoznavanje sadržaja, samoaktivaciju učenika i postepeno razvijanje samostalnosti.

CILJNA GRUPA DJECE

Kvalitativni opis ciljne grupe

- Ciljnu grupu čini učenik kojem je potrebna individualizirana podrška u savladavanju nastavnih sadržaja, posebno u području početnog čitanja i pisanja. Karakterisale su ga teškoće u usvajanju elemenata potrebnih za čitanje i pisanje, kratkotrajno zadržavanje naučenog i otežana primjena ranije usvojenih sadržaja. Uočena je i potreba za podrškom u organizaciji zapisa u svesci i održavanju pažnje tokom aktivnosti usmjerenih na učenje.
- Učenik je kroz kontinuiran individualni rad postepeno pokazivao veću sposobnost prepoznavanja i razumijevanja ciljano predstavljenih sadržaja. Posebno je značajan razvoj povremene samostalnosti: uz nadzor nastavnika mogao je izvršavati određene zadatke samostalno, dok je tokom individualnog rada s defektologom-oligofrenologom postupno počeo prepoznavati zadatke koji su se logički nadovezivali jedni na druge.

CILJEVI PRAKSE

Opći cilj

Razvijati funkcionalne vještine čitanja i pisanja kroz kontinuiran, individualiziran i postupno osamostaljujući rad, uz prilagođavanje podrške individualnim obrazovnim potrebama učenika.

Specifični ciljevi

- razvijati prepoznavanje i usvajanje štampanih slova latinice;
- unaprijediti sposobnost čitanja na slogove;
- razvijati razumijevanje pročitano na nivou jednostavnih rečenica i kratkih tekstova;
- podsticati zadržavanje i funkcionalnu primjenu ranije usvojenih sadržaja;
- razvijati sposobnost povezivanja sadržaja koji se međusobno nadovezuju;
- podsticati prepoznavanje zadataka i postupno preuzimanje inicijative u njihovom izvršavanju;
- razvijati samostalnost učenika tokom individualnog rada;
- unapređivati sposobnost održavanja pažnje tokom aktivnosti važnih za učenje;
- podržavati pravilnije snalaženje u prostoru sveske prilikom pisanja;
- osigurati kontinuirano praćenje napretka kroz individualne vježbe i periodične provjere usvojenosti sadržaja.

MEĐUPREDMETNA KORELACIJA

- ***Bosanski jezik i književnost / jezičko-komunikacijsko područje*** – centralna oblast prakse, kroz usvajanje štampanih slova latinice, čitanje na slogove, razumijevanje jednostavnih rečenica i kratkih tekstova te razvoj početnih vještina pisanja.
- ***Ostali nastavni predmeti*** – individualizirana podrška nije bila ograničena samo na jezičko područje. Kontinuirano praćenje učenika odvijalo se u svim nastavnim predmetima, a saradnja s nastavnicima omogućavala je da se individualni napredak i rad učenika podrže i vrednuju u različitim nastavnim situacijama. Konkretni predmeti i sadržaji nisu navedeni.

AKTIVNOSTI

Priprema i individualizacija rada

- Rad je organizovan individualno, u skladu s potrebama i mogućnostima učenika. Aktivnosti su bile usmjerene na sadržaje važne za razvoj čitanja i pisanja, uz kontinuirano ponavljanje i povezivanje ranije obrađenih sadržaja.
- U planiranju rada posebna pažnja posvećena je činjenici da učenik teško zadržava naučeno i otežano primjenjuje prethodno usvojena znanja. Zbog toga se isti ili slični zadaci nisu izbjegavali ponavljati, već su korišteni kao sredstvo učvršćivanja i funkcionalizacije znanja.

Uvodne i osnovne aktivnosti

U radu su primjenjivane individualne vježbe usmjerene na:

- prepoznavanje i usvajanje štampanih slova latinice;
 - povezivanje slova i sadržaja koji su se prethodno obrađivali;
 - čitanje na slogove;
 - razumijevanje jednostavnih rečenica i kratkih tekstova;
 - izvršavanje zadataka koji se sadržajno i postupovno nadovezuju;
 - uvježbavanje sadržaja kroz ponavljanje;
 - razvoj sposobnosti samostalnog prepoznavanja zadatka.
- Posebno uspješnim pokazalo se postupno povezivanje zadataka. Kada su se zadaci nadovezivali jedan na drugi, učenik je s vremenom počeo samostalno prepoznavati određene obrasce i zahtjeve zadatka.

Rad učenika

- Učenik je radio uz neposrednu individualnu podršku defektologa-oligofrenologa, pri čemu je podrška postepeno usmjeravana prema većoj samostalnosti. Evidentirana je povremena samostalnost tokom individualnog rada, a učenik je uz nadzor nastavnika mogao izvršavati određene samostalne zadatke.
- Akcenat je tokom realizacije dodatno pomjeren prema prepoznavanju i samoaktivaciji učenika. To znači da cilj nije bio samo izvršavanje zadatka uz pomoć, već i razvijanje sposobnosti da učenik prepozna šta se od njega očekuje i da započne ili nastavi rad uz manji stepen neposredne podrške.

Metode i oblici rada

- Dominantan je bio individualni oblik rada, uz kontinuiranu podršku defektologa-oligofrenologa i saradnju s predmetnim/nastavnicima koji rade s učenicom.

Primjenjivani su postupci:

- ponavljanja i uvježbavanja;
- povezivanja prethodno usvojenih i novih sadržaja;
- postupnog osamostaljivanja;
- individualizacije zadataka;
- kontinuiranog praćenja;
- provjeravanja usvojenosti sadržaja.

OSTVARENI ISHODI

Obrazovni ishodi

- unaprijeđeno je usvajanje štampanih slova latinice;
- razvijeno je čitanje na slogove;
- unaprijeđeno je razumijevanje pročitano;
- učenik može razumijevati jednostavne rečenice i kratke tekstove;
- počeo je bolje razumijevati sadržaje koji mu se ciljano predstavljaju;
- razvijena je sposobnost prepoznavanja zadataka koji se međusobno nadovezuju.

Funkcionalni ishodi

- povremeno samostalno izvršavanje zadataka tokom individualnog rada;
- sposobnost izvršavanja samostalnih zadataka uz nadzor nastavnika;
- postupno prepoznavanje zadataka koji slijede jedan iz drugog;
- veća samoaktivacija u procesu rada;
- razvijanje sposobnosti primjene ciljano predstavljenih sadržaja;
- povezivanje ranije usvojenih sadržaja s novim zadacima.

Odgojni ishodi

- razvoj samostalnosti;
- odgovornost za izvršavanje zadataka;
- istrajnost kroz kontinuirano uvježbavanje;
- aktivnije uključivanje u individualni rad;
- prihvatanje podrške i postepeno smanjivanje zavisnosti od neposredne pomoći;
- sigurnije učestvovanje u nastavnom procesu.

Prilozi:

